

onomu, koji će ga uistinu pomagati. No i na Ferdinanda učini pad obaju gradova dubok dojam, pa se zato i požuri, da priteče Hrvatima u pomoć bojeći se agitacije Ivanove među njima. Da pridigne klonule duhove, a naročito u Slavoniji, imenova vrhovnim vojskovođom protiv Turaka svoga generala Ivana Katzianera i naloži mu, da što prije s povjerenom vojskom započne vojnu, kojoj je kao cilj istaknuto osvojenje Osijeka i oslobođenje istočne Slavonije od Turaka. No ova se vojna svršila nesrećno, jer se vojska stala zbog oskudice hrane razbjegavati, a konačno su Turci kod Gorjana ono, što je ostalo, ametice porazili, dok je sam Katzianer još uoči katastrofe (noću od 9. na 10. oktobra 1537.) sramotno pobjegao. Gorjanskim se porazom utvrdila turska vlast u današnjoj Slavoniji. Neuspjela Katzianerova vojna osobito uzbuni Hrvatsku i Slavoniju, pa stoga bješe Ferdinandu prvi posao, da je imenovao vrhovnim zapovjednikom u Slavoniji Nikolu Jurišića, dok je Katzianera, kad je preda nj došao, da se opravda, bacio u tamnicu. Pored toga još je imenovao dva bana, Petra Keglevića (1537—1542) i Tomu Nádasdyja (1537—1540), koji sazovu sabor u Križevce (6. jan. 1538.), gdje se sabrano plemstvo ozbiljno bavilo pitanjem zemaljske obrane. Međutim uspjelo je zatvorenom generalu Katzianeru umaći iz bečke tamnice i pobjeći u Susjedgrad. Kad je to Ferdinand saznao, izdade za njim tjeralicu i obeća veliku novčanu nagradu onomu, tko bi ga ili živa ili mrtva uhvatio. No Katzianer ne samo da se nije trebao bojati, već bi dobro primljen, naročito od hrvatskoga plemstva, s kojim je obdržavao tajne sastanke u Gvozdanskom nagovarajući ga, da pređe k Ivanu. Rovarenje njegovo postalo je doskora veoma ozbiljno, a naročito otkad je stao tražiti veze s Turcima. Premda su banovi upeli sve sile, ipak se nikako ne uzmože dočepati Katzianera, dok ga konačno ne dade smaknuti Nikola Zrinski u Kostajnici (u oktobru 1539.)

Međutim je Ferdinand pod dojmom Katzianerove nesrećne vojne preгнуo, da se što prije nagodi s Ivanom, koji se također zaželio mira. On se naime odlučio oženiti Izabelom kćerkom poljskoga kralja Žigmunda I., a taj mu je ne htjede da dade, dok ga Ferdinand ne prizna kraljem. I tako bi konačno posredovanjem cara Karla V. sklopljen u Velikom Varadinu mir (24. febr. 1538.), kojim Ferdinand priznade Ivanu kraljevski naslov i samostalno vladanje u onom dijelu Ugarske, koji je tada bio u njegovim rukama, dok se Ivan odreče čitave Slavonije i Hrvatske s Dalmacijom. Po Ivanovoj je